

Sygn. akt I Ca 382/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Antoni Smus

Sędziowie SO Iwona Podwójniak

SR(del.) Ewelina Puchalska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2015 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K.

przeciwko A. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 1 lipca 2014 r. sygn. akt I C 440/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala;

II. zasądza od powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. na rzecz pozwanego A. S. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego przed Sądem pierwszej i drugiej instancji

Sygn. akt I Ca 382/14

UZASADNIENIE

W pozwie, w elektronicznym postępowaniu upominawczym, (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. wniósł o zasądzenie od A. S. kwoty 11 187,64 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 21 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu. Uzasadniając roszczenie powód wskazał, iż na podstawie umowy cesji zawartej w dniu 11 października 2012 roku nabył wierzytelność w stosunku do pozwanego od (...) z tytułu świadczonych przez tenże Bank na rzecz pozwanego usług bankowych w postaci salda debetowego. Wierzytelność wynika z zawartej przez pozwanego w dniu 13 stycznia 2011 roku z (...) umowy salda debetowego. Całkowite zadłużenie pozwanego z tego tytułu wskazane w wyciągu z ksiąg bankowych wynosi 11 187,64 zł, na którą to kwotę składa się suma 8 349,37 zł należności głównej wynikającej z wartości niespłaconego kapitału udzielonej pożyczki, kwota 211,37 zł odsetek ustawowych naliczonych od następnego dnia po dacie cesji do daty złożenia pozwu, kwota 2 627,13 zł odsetek umownych oraz kosztów

dodatkowych w postaci odsetek karnych i kosztów windykacji, naliczonych przez Bank zgodnie z zawartą z pozwanym umową do dnia cesji wierzytelności. Pomimo wezwania do zapłaty pozwany nie spłacił zadłużenia.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany A. S. wskazał, iż kwestionuje roszczenie zarówno co do zasady, jak i wysokości, podnosząc z ostrożności procesowej zarzut przedawnienia roszczenia.

Wyrokiem z 1 lipca 2014 roku w sprawie o sygn. akt I C 440/13 Sąd Rejonowy w Ł. zasądził od A. S. na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 11 187,64 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz zasądził od A. S. na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 2 557 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wydanie powyższego wyroku poprzedziły następujące ustalenia faktyczne oraz prawne.

W dniu 18 sierpnia 2011 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna wypowiedział A. S. umowę rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego z powodu nieuregulowanego niedopuszczalnego salda debetowego z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia. Na dzień wypowiedzenia saldo rachunku wynosiło 8 214,71 zł a odsetki – 301,31 zł. Przesyłka zawierająca oświadczenie Banku została zwrócona po jej podwójnym awizowaniu. (...) w dniu 28 września 2011 roku potwierdził saldo rachunku A. S., które wynosiło 8 254,71 zł a niespłacone odsetki wynosiły 371,56 zł. W potwierdzeniu wskazano, iż oprocentowanie dozwolonego zadłużenia rachunku wynosi 22,00 %, a oprocentowanie niedozwolonego zadłużenia rachunku 24,00 %. W dniu 13 grudnia 2011 roku (...) SA w związku z upływem terminu płatności wezwał A. S. do zapłaty w terminie 7 dni niespłaconego kapitału w kwocie 8 239,37 zł, odsetek zaległych w kwocie 866,97 zł, dalszych należnych odsetek naliczanych na bieżąco wg zmiennej stopy procentowej wynoszącej 24,00 % w stosunku rocznym, kosztów monitu w kwocie 30 zł – pod rygorem wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. W dniu 14 września 2012 roku (...) Bank (...) SA wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, stwierdzający istnienie na dzień wystawienia dokumentu wymagalnej wierzytelności wobec A. S. z tytułu umowy ewidencjonowanej na wskazanym numerze rachunku; na wymagalną wierzytelność składał się: kapitał w kwocie 8 349,37 zł, odsetki naliczane do dnia 13 września 2012 roku w kwocie 2 489,85 zł, dalsze odsetki od dnia 14 maja 2012 roku naliczane wg zmiennej stopy procentowej, obowiązującej w (...) SA od umów przeterminowanych postawionych w stan natychmiastowej wykonalności, wynoszącej wówczas 25 % w stosunku rocznym. W dniu 24 września 2012 roku między (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. i Raport 2 Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w K. została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności, obejmująca m.in. wierzytelność cedenta wobec A. S. w kwocie 8 349,37 zł, wynikającą z umowy rachunku o wskazanym numerze. W zawiadomieniach z dnia 12 i 15 listopada 2012 roku zbywca wierzytelności poinformował A. S. o zmianie wierzyciela; powód pismem z dnia 12 listopada 2012 roku wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 11 071,66 zł, obejmującej należność główną w kwocie 8 349,37 zł oraz odsetki w kwocie 2 722,29 zł.

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd pierwszej instancji na podstawie dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony procesu.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany nie zgłosił żadnych zarzutów, mogących poddać w wątpliwość zasadność zgłoszonego roszczenia.

W szczególności pozwany nie zdołał skutecznie zakwestionować dokumentu prywatnego w postaci wyciągu z ksiąg bankowych, potwierdzającego sporne zadłużenia, nie podważając ani wiarygodności, ani rzetelności tego dokumentu. Nie wykazał bowiem, że faktycznie spłacił istniejące zadłużenie w rachunku w całości bądź w części, zarówno w odniesieniu do kapitału, jak i do odsetek, względnie że ustalone przez Bank zadłużenie jest niezgodne

z rzeczywistym stanem rzeczy. Pozwany nie podjął w tym zakresie w istocie żadnej inicjatywy dowodowej poza własnymi twierdzeniami negującymi obowiązek spłaty rzeczowego zadłużenia, co zdaniem Sądu pierwszej instancji, wobec treści powołanego wyciągu z ksiąg bankowych, nie mogło odnieść zamierzonego przez pozwanego skutku.

Ponieważ powód w sposób nie budzący wątpliwości wykazał istnienie wierzytelności, będącej przedmiotem umowy przelewu a brak jest przesłanek, mogących wskazywać, iż przelew wierzytelności sprzeciwiałby się ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania, Sąd Rejonowy uznał, iż na skutek zawarcia umowy cesji wierzytelności powód skutecznie wstąpił w prawa wierzyciela A. S., jakie poprzednio przysługiwały (...) SA w W..

Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że nie jest uzasadniony zarzut przedawnienia roszczenia. Zgodnie z art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Przedawnienie roszczenia nie skutkuje zatem jego wygaśnięciem, lecz przekształceniem się w tzw. roszczenie niezupełne, które nie może być przymusowo wyegzekwowane. Art. 118 k.c. przewiduje m.in. trzyletni termin przedawnienia, który nie jest związany z określoną kategorią podmiotów bądź typem stosunków prawnych

a jego zakres zastosowania określa bądź rodzaj świadczenia, które jest przedmiotem roszczenia, bądź rodzaj działalności, z którą roszczenie jest związane. Powołany przepis stanowi, iż termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata. Bank będący stroną umowy rachunku zawartej z A. S. jest niewątpliwie przedsiębiorcą, do którego zakresu działania należy m. in. prowadzenie rachunków bankowych. Ta właśnie okoliczność ma zaś decydujące znaczenie na tle art. 118 k.c. dla przyjęcia w rozpatrywanej sprawie trzyletniego terminu przedawnienia (por. wyrok SN z 10 października 2003 roku, II CK 113/02 opubl.: Orzecznictwo Sądów Polskich rok 2004, Nr 11, poz. 141, str. 594). Początek biegu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.). Wymagalność roszczenia w rozumieniu powołanego przepisu oznacza stan, w którym uprawniony może skutecznie domagać się realizacji roszczenia, które staje się wymagalne z upływem ostatniego dnia przewidzianego dla zobowiązanego terminu do spełnienia świadczenia. Roszczenie banku wynikające z umowy rachunku stało się wymagalne z dniem wypowiedzenia tej umowy, co nastąpiło z upływem 30. dniowego terminu po doręczeniu pisma datowanego 24 sierpnia 2011 roku i od tej daty biegnie termin przedawnienia tego roszczenia. Art. 123 w § 1 pkt 1 k.c. stanowi, iż bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Taką czynnością było wniesienie w dniu 21 grudnia 2012 roku powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym, co nastąpiło przed upływem 3. letniego terminu przedawnienia.

Z tych też względów Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości. O odsetkach od zasądanego roszczenia orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 w zw. z art. 482 § 1 k.c. Natomiast o kosztach postępowania, obejmujących uiszczoną w sprawie opłatę sądową, wynagrodzenie pełnomocnika powoda, obliczone na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej urzędowi i opłatę skarbową od pełnomocnictwa, orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Powyższe rozstrzygnięcie w całości zaskarżył pozwany, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to:

a) art. 233 § 1 k. p. c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie sprowadzające się do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wobec zaniechania dokonania wnikliwej i wszechstronnej oceny zasadności twierdzeń pozwanego na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie, a oparcie się wyłącznie na niespójnych twierdzeniach powódki, wynikających z jej własnych dokumentów prywatnych;

b) art. 232 k. p. c. w zw. z art. 6 k. c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie wobec uwzględnienia powództwa w całości w sytuacji, gdy powódka nie udowodniła po myśli powołanych powyżej przepisów swojego roszczenia co do zasady, jak i co do wysokości.

W powołaniu na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie – na wypadek uznania, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości lub znacznej części – o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Jednocześnie też skarżący wniósł o zasądzenie od powódki kosztów postępowania sądowego za obydwie instancje według norm przepisanych

Sąd Okręgowy zważył.

Apelacja pozwanego okazała się skuteczna.

Sąd pierwszej instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na przedstawionym przez powoda wyciągu z ksiąg bankowych, stwierdzając, iż ma on moc dokumentu prywatnego, a pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, które mogłyby tę moc podważyć. Należy przy tym zauważyć, iż 15 marca 2011 roku zapadł wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 7/09 (LEX 785598), w którym orzeczono, że art. 95 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz. Z 2002r., Nr 72, poz. 665 z późn. zm.), w części w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Nie ulega wątpliwości, iż pozwany występuje w niniejszej sprawie w charakterze konsumenta i jako konsument zawarł z Bankiem umowę, co oznacza, że przedstawiony przez powoda wyciąg z ksiąg bankowych nie korzysta w niniejszym postępowaniu z mocy prawnej dokumentu urzędowego. Dokument ten ma w tej sytuacji charakter dokumentu prywatnego, stanowiącego – stosownie do treści art. 245 k.p.c. – dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie w nim zawarte. Złożenie takiego dokumentu nie uchyla więc obowiązku wskazania przez powoda dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne, do czego obliguje strony art. 232 k.p.c., w szczególności odnośnie okoliczności przez pozwanego kwestionowanych. Wskazana zasada oznacza, że strona powodowa składając pozew powinna udowodnić fakty, które świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Przepis ten jest, zatem normą decyzyjną w tym znaczeniu, że przesądza on w określonych sytuacjach o sposobie wyrokowania sądu w postaci oddalenia powództwa.

W ocenie Sądu Odwoławczego, strona powodowa w niniejszym postępowaniu nie wykazała zasadności swojego żądania. Na poparcie swoich twierdzeń przedłożyła jedynie wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych, umowę sprzedaży wierzytelności, wyciąg

z ksiąg bankowych oraz szereg wezwań do zapłaty i upomnień. Tymczasem pozwany w sprzecznie od nakazu zapłaty zaprzeczał treści wyciągu z ksiąg banku oraz wyliczonej przez stronę powodową kwocie zadłużenia, kwestionując roszczenie co do zasady i wysokości. Powyższe spowodowało, że po stronie powodowej leżał ciężar wykazania zasadności zgłoszonego roszczenia. Strona powodowa nie zaoferowała jednak żadnych dowodów, z których wynikałoby, że pozwany był stroną umowy z bankiem. Jedynie z ostrożności procesowej zażądała zwrócenia się do (...) Bank (...) S.A. w W. o udzielenia informacji, czy wierzytelność przysługująca przeciwko pozwanemu ujęta w wyciągu z wierzytelności złożonym przez powoda została nabyta przez powoda, nadto na jakiej podstawie, z jednoczesnym zobowiązaniem pierwotnego wierzyciela do przedłożenia umowy cesji, na podstawie której doszło do nabycia wierzytelności przeciwko pozwanemu wraz z wyciągiem z listy wierzytelności, którym dysponuje wierzyciel pierwotny, a także o udzielenie informacji na temat stanu zadłużenia pozwanego na dzień 11 października 2012 roku, tj. na dzień skutecznego przeniesienia wierzytelności pozwanego na rzecz powoda na podstawie umowy cesji oraz o przedłożenie umowy rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego z dopuszczalnym saldem debetowym o numerze (...) zawartej przez (...) S.A. z pozwanym.

W wykonaniu powyższego – z uwagi na to, że pozwany zaprzeczał zawarciu umowy bankowej dotyczącej wierzytelności dochodzonej w niniejszej sprawie – sąd pierwszej instancji zgodnie z wnioskiem powoda zwrócił się do (...) Bank (...) SA m.in. o złożenie umowy rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego z dopuszczalnym saldem debetowym.

W odpowiedzi Bank (...) nie nadesłał umowy, wskazując że cała dokumentacja związana z obsługą przedmiotowej wierzytelności została przekazana nabywcy.

W postępowaniu apelacyjnym – wobec podtrzymywania zarzutu, że powódka nie udowodniła roszczenia – pełnomocnik powoda został wezwany do złożenia umowy rachunku bankowego – pod rygorem negatywnych skutków

procesowych. Umowa nie została złożona. Podano, że powód nią nie dysponuje i – jak już zostało wskazane – w jej posiadaniu jest (...) Bank (...) SA.

Rzeczą powoda w niniejszej sprawie było udowodnić roszczenie. Przedłożony przez stronę powodową wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, wobec braku jakichkolwiek innych dowodów – wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji – nie stanowi wystarczającego dowodu na potwierdzenie istnienia wierzytelności. Sąd nie mógł zweryfikować powyższych kwestii wobec braku przedłożenia umowy łączącej pozwanego z pierwotnym wierzycielem, na którą powoływała się strona powodowa w uzasadnieniu pozwu. Nie stało się to również możliwe w postępowaniu przed sądem drugiej instancji. Okoliczność braku wykazania zasadności roszczenia i zaniechań procesowych w niniejszym postępowaniu – także w świetle postanowień umowy sprzedaży wierzytelności – obciążać musi powoda. Z tej też przyczyny roszczenie powoda nie mogło być uwzględnione i dlatego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oddalił. Orzeczenie zapadło na mocy art. 386 § 1 k.p.c., co do kosztów postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c.